

K R O N İ K

- I. — 1947 yılı mevzuatı; II. — Mahkeme içtihatları;
III. — Eser tahlil ve tenkitleri.

I

1947 yılı mevzuatı [*]

- A) Kanunlar; B) T. B. M. M. kararları; C) Yorumlar; D) Tüzükler;
E) Yönetmelikler; F) Bakanlar Kurulu kararları.

A) KANUNLAR;

1 — Askerlik işleri:

§ Kabul buyurulan 8/10/1947 tarih ve 5131 sayılı kanuna göre, hava sınıfı mensuplarına verilecek zamlar ve tazminler hakkındaki 24/6/1938 tarih ve 3485 sayılı kanunun 23/12/1942 tarihli ve 4334 sayılı kanunla değiştirilen on ikinci maddesi şu şekilde değiştirilmiştir: Emir ve görev uçuşu yapan uçucularla hangi meslek ve sınıftan olursa olsun emirli ve görevli olarak tayyarede bulunup gerek uçma ve gerek uçuşun havada ve yerdeki sebeplerinden malûl kalanların emeklilik aylıklarının hesabında: A) subay ve askerî memurlar için bir üst rütbe aylığı B) temditli ve temditsiz başgedikliler için bir üst derece aylığı, C) erden başçavuşa kadar olanlar için teğmen aylığı (er ve başçavuş dahil), D) sivil aylıklı memurlar için bir üst derece aylığı, E) çeşitli hizmetliler için emekliliğe esas ücretlerinin bir üst derece ücreti ve aldıkları ücretler yüz elli liradan aşağı olanlar için on dördüncü ücret derecesi esas tutulur. 8 Şubat 1341 tarihli ve 551 sayılı kanun hükümleri, yukarıdaki fıkra hükmü dairesinde malûl kalanlardan «D» ve «E» bendlerinde sayılanlar hakkında uygulanır [Resmî Gazete, 11 Ekim 1947, sayı: 6730].

2 — Bütçe işleri:

§ Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 1948 yılı bütçesi hakkında kabul buyurulan 8 Aralık 1947 tarih ve 5132 sayılı kanuna göre; Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 1948 yılı giderleri için bağlı

[*] Resmî Gazetenin 30 Eylül 1947 — 5 Ocak 1948 tarihli nüshalarından alınmıştır.

«A» işaretli cetvelde gösterildiği üzere 1,042,695 lira ödenek verilmiş ve aynı müdürlüğün 1948 yılı giderlerine karşılık olan gelirler bağı «B» işaretli cetvelde gösterildi üzere 1,042,695 lira tahmin edilmiştir [Resmî Gazete, 13 Aralık 1947, sayı 6779].

§ Kabul buyurulan 17/12/1947 tarih ve 5133 sayılı kanuna göre; 1947 yılı Bütçe Kanununa bağı «A» işaretli cetvelin ilişik «1» sayılı cetvelde yazılı tertipleri arasında «8,334,280» liralık aktarma yapılmıştır. Keza 1947 yılı Bütçe Kanununa bağı «A» işaretli cetvelin ilişik «2» sayılı cetvelde yazılı tertiplerine «72,487,658» lira ek ödenek verilmiştir. Nihayet aynı kanunun yine «A» işaretli cetvelde yeniden açılan ilişik «3» sayılı cetvelde yazılı tertiplere «1,922,500» lira olaganüstü ödenek verilmiştir [Resmî Gazete, 19 Aralık 1947, sayı: 6784].

§ Kabul buyurulan 22/12/1947 tarih ve 5140 sayılı kanunla; Vakıflar Genel Müdürlüğü 1948 yılı giderleri için bağı «A» işaretli cetvelde gösterildiği üzere 7,490,300 lira ödenek verilmiştir. Keza, Vakıflar Genel Müdürlüğü 1948 yılı giderlerine karşılık olan gelirler bağı «B» işaretli cetvelde gösterildiği üzere 7,490,300 lira tahmin edilmiştir [Resmî Gazete, 26 Aralık 1947, sayı: 6790].

§ Kabul buyurulan 22/12/1947 tarih ve 5141 sayılı kanuna göre, İstanbul Üniversitesi 1948 yılı giderleri için bağı «A» işaretli cetvelde gösterildiği üzere 14,242,663 lira ödenek verilmiştir. Keza İstanbul Üniversitesi 1948 yılı giderlerine karşılık olan gelirler, bağı «B» işaretli cetvelde gösterildiği üzere 14,242,663 lira tahmin edilmiştir [Resmî Gazete, 27 Aralık 1947, sayı: 6791].

§ Kabul buyurulan 22/12/1947 tarih ve 5144 sayılı kanuna göre; İstanbul Teknik Üniversitesi 1948 yılı giderleri için bağı «A» işaretli cetvelde gösterildi üzere 4,003,693 lira ödenek verilmiş ve keza aynı Üniversitenin 1948 yılı giderlerine karşılık olan gelirler bağı «B» işaretli cetvelde gösterildiği üzere 4,003,693 lira tahmin edilmiştir [Resmî Gazete, 29 Aralık 1947, sayı: 6792].

§ Kabul buyurulan 22/12/1947 tarih ve 5145 sayılı kanuna göre; Ankara Üniversitesinin 1948 yılı giderleri için bağı «A» işaretli cetvelde gösterildiği üzere 6,522,620 lira ödenek verilmiş ve keza aynı Üniversitenin 1948 yılı giderlerine karşılık olan gelirler bağı «B» işaretli cetvelde gösterildiği üzere 6,522,620 lira tahmin edilmiştir [Resmî Gazete, 29 Aralık 1947, sayı: 6792].

§ Kabul buyurulan 24/12/1947 tarih ve 5146 sayılı kanuna göre; Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1947 yılı Bütçe Kanununa bağı «A» işaretli cetvelin ilişik cetvelde yazılı tertipleri

arasında 8,200,000 liralık aktarma yapılmıştır [Resmî Gazete, 27 Aralık 1947, sayı: 6791].

§ Kabul buyurulan 25/12/1947 tarih ve 5148 sayılı kanuna göre; Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü 1947 yılı Bütçe Kanununa bağlı «A» işaretli cetvelin ilişik cetvelde yazılı tertiplerine 50,000 lira ödenek verilmiştir [Resmî Gazete, 29 Aralık 1947, sayı: 6792].

§ Kabul buyurulan 25/12/1947 tarih ve 5149 sayılı kanuna göre; Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1947 yılı Bütçe Kanununa bağlı «A» işaretli cetvelin ilişik cetvelde yazılı tertiplerine 9,852,000 lira ek ödenek verilmiştir [Resmî Gazete, 27 Aralık 1947, sayı: 6791].

§ Kabul buyurulan 25/12/1947 tarih ve 5150 sayılı kanuna göre; İstanbul Üniversitesi 1947 yılı Bütçe Kanununa bağlı «A» işaretli cetvelin ilişik cetvelde yazılı tertipleri arasında 50,350 liralık aktarma yapılmıştır [Resmî Gazete, 29 Aralık 1947, sayı: 6792].

§ Kabul buyurulan 25/12/1947 tarih ve 5151 sayılı kanuna göre; İstanbul Teknik Üniversitesi 1947 yılı Bütçe Kanununa bağlı «A» işaretli cetvelin ilişik cetvelde yazılı tertipleri arasında 35,350 liralık aktarma yapılmıştır [Resmî Gazete, 29 Aralık 1947, sayı: 6792].

§ Kabul buyurulan 25/12/1947 tarih ve 5152 sayılı kanuna göre; Tekel Genel Müdürlüğü 1947 yılı Bütçe Kanununa bağlı «A» işaretli cetvelin yirmi birinci (Genel Muhasebe Kanununun kırk sekizinci maddesini ilgilendiren giderler) bölümünün ikinci (Hükme bağlı borçlar) maddesine 50,000 lira ek ödenek verilmiştir. Keza aynı Müdürlüğün 1947 yılı Bütçe Kanununa bağlı «A» işaretli cetvelin ilişik cetvelde yazılı tertipleri arasında 132,000 liralık aktarma yapılmıştır [Resmî Gazete, 29 Aralık 1947, sayı: 6792].

§ Kabul buyurulan 25/12/1947 tarih ve 5153 sayılı kanuna göre; Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü 1948 yılı giderleri için bağlı «A» işaretli cetvelde gösterildiği üzere 995,006 lira ödenek verilmiştir. Keza aynı Müdürlüğün 1948 yılı giderlerine karşılık olan gelirler bağlı «B» işaretli cetvelde gösterildiği üzere 995,006 lira tahmin edilmiştir [Resmî Gazete, 30 Aralık 1947, sayı: 6793].

§ Kabul buyurulan 31/12/1947 tarih ve 5155 sayılı kanuna göre; Tekel Genel Müdürlüğü 1948 yılı giderleri için ilişik «A» işaretli cetvelde gösterildiği üzere 43,895,567 lira ödenek verilmiş ve aynı Müdürlüğün 1948 yılı giderleri ilişik «B» işaretli cetvelde gösterildiği üzere 189,539,576 lira tahmin edilmiştir [Resmî Gazete, 3 Ocak 1948, sayı: 6796].

§ Kabul buyurulan 31/12/1947 tarih ve 5156 sayılı kanuna göre; Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1948 yılı giderleri için bağlı «A» işaretli cetvelde gösterildiği üzere 180,000,000 lira ödenek verilmiş ve aynı Müdürlüğün 1948 yılı giderlerine karşılık olan gelirler bağlı «B» işaretli cetvelde gösterildiği üzere 180,000,000 lira olarak tahmin edilmiştir [Resmî Gazete, 3 Ocak 1948, sayı: 6796].

§ Kabul buyurulan 31/12/1947 tarih ve 5157 sayılı kanuna göre; Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1948 yılı giderleri için bağlı «A» işaretli cetvelde gösterildiği üzere 108,399,521 lira ödenek verilmiş, keza aynı Müdürlüğün 1948 yılı gelirleri bağlı «B» işaretli cetvelde gösterildiği üzere 80,400,000 lira tahmin edilmiştir [Resmî Gazete, 5 Ocak 1948, sayı: 6797].

§ Kabul buyurulan 31/12/1947 tarih ve 5158 sayılı kanuna göre; Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1948 yılı giderleri için bağlı «A» işaretli cetvelde gösterildiği üzere 19,776,870 lira ödenek verilmiş ve keza aynı Müdürlüğün 1948 yılı giderlerine karşılık olan gelirler bağlı «B» işaretli cetvelde gösterildiği üzere 19,777,000 lira tahmin edilmiştir [Resmî Gazete, 5 Ocak 1948, sayı: 6797].

§ Kabul buyurulan 31/12/1947 tarih ve 5159 sayılı kanuna göre; Posta, Telgraf ve Telefon İşletme Genel Müdürlüğü 1948 yılı giderleri için bağlı «A» işaretli cetvelde gösterildiği üzere 65,544,527 lira ödenek verilmiş ve keza aynı Müdürlüğün 1948 yılı giderlerine karşılık olan gelirler bağlı «B» işaretli cetvelde gösterildiği üzere 49,044,527 lira olarak tahmin edilmiştir [Resmî Gazete, 5 Ocak 1948, sayı: 6797].

§ Kabul buyurulan 31/12/1947 tarih ve 5160 sayılı kanuna göre; Orman Genel Müdürlüğü 1948 yılı giderleri için bağlı «A» işaretli cetvelde gösterildiği üzere 14,152,568 lira ödenek verilmiş ve keza aynı Müdürlüğün 1948 yılı giderlerine karşılık olan gelirler bağlı «B» işaretli cetvelde gösterildiği üzere 14,152,568 lira tahmin edilmiştir [Resmî Gazete, 5 Ocak 1948, sayı 6797].

§ Kabul buyurulan 31/12/1947 tarih ve 5161 sayılı kanuna göre; Devlet bütçesine giren dairelerin 1948 yılı giderleri için bağlı «A» işaretli cetvelde gösterildiği üzere 1,243,563,197 lira ödenek verilmiştir. Keza Devlet bütçesine giren dairelerin 1948 yılı giderlerine karşılık olan gelirler bağlı «B» işaretli cetvelde gösterildiği üzere 1,115,600,000 lira tahmin edilmiştir. Açık olan 127,963,197 lira kanunları gereğince yapılan uzun vâdeli iç istikrazlarla kapatılır [Resmî Gazete, 2 Ocak 1948, sayı: 6795].

3 — Maaş ve yolluk işleri:

§ Kabul buyurulan 22/12/1947 tarih ve 5142 sayılı kanuna göre; Milletvekillerinin ödenek miktarı 1150 lira olarak tespit olunmuştur. Emekli keseneklerine 15 Mayıs 1930 tarihli ve 1613 sayılı kanunun üçüncü maddesinde yazılı aylık miktarı esastır [Resmî Gazete, 27 Aralık 1947, sayı: 6791].

§ Kabul buyurulan 22/12/1947 tarih ve 5143 sayılı kanuna göre; 3135 ve 4440 sayılı kanunlarla kabul edilmiş olan yolluklar bir misli arttırılmıştır [Resmî Gazete, 27 Aralık 1947, sayı: 6791].

4 — Mütferrik işler:

§ Kabul buyurulan 25/12/1947 tarih ve 5154 sayılı kanuna göre; ilişik cetvelde ad, künye ve malûllük dereceleri yazılı dokuz er'e 397 sayılı kanun gereğince verilecek 1200 liralık para mükâfatı, 1947 yılı Genel Bütçe Kanununa bağlı «A» işaretli cetvelin «Devlet borçları» kısmının 520 nci «emekli, dul ve yetim aylık ve ödenekleri» bölümündeki ödenekten verilir [Resmî Gazete, 30 Aralık 1947, sayı: 6793].

B) T. B. M. M. KARARLARI;

§ Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından ittihaz buyurulan 13/10/1947 tarih ve 1566 sayılı kararla, Hasan Saka'nın başkanlığı altındaki Bakanlar Kuruluna kırk dokuz redde karşı üç yüz altmış iki oyla güvenilmiştir [Resmî Gazete, 14 Ekim 1947, sayı: 6732].

§ Büyük Millet Meclisi tarafından ittihaz buyurulan 10/11/1947 tarih ve 1567 sayılı karara göre; İstanbul Tekel Genel Müdürlüğü ile Kibrit ve Çakmak Tekeli geçici işletmesinde; tutkal, Yunanistana satılacak kibrit, İyidere Kereste Fabrikasının satın alınması, tomruk ihaleleri ve kahve satın alınması işlerinden ötürü sorumluluğu görülen Gümrük ve Tekel eski Bakanı Suat Hayri Ürgüblü ile diğer şahıslar hakkında son tahkikatın açılmasına ve Anayasanın 67 ve İç Tüzüğü'nün 176 nci maddeleri gereğince yargılamaları yapılmak üzere Ankarada Yüce Divan kurulmasına karar verilmiştir [Resmî Gazete, 13 Kasım 1947, sayı: 6753].

§ Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından ittihaz buyurulan 28/11/1947 tarih ve 1568 sayılı karara göre; Milli Korunma Kanununun 4648 sayılı kanunla değiştirilen otuz ikinci maddesinin «A» ve «B» bendlerine temas eden suçlardan dolayı bu kanunun meriyeti sırasında verilen cezaların, bu fıkraları kaldıran 4945 sayılı kanunun meriyetinden sonra infazı icap etmeyeceği cihetle keyfiyetin yorumlanması istenmiştir. 4945

sayılı kanunla, Milli Korunma Kanununun otuz birinci maddesinin ikinci bendine, «B» fıkrasile eklenen hüküm «fiyatları, veya kâr hadleri, cinsleri, nevileri ve vasıfları Hükümetçe tayin olunan malların, haklı sebep olmaksızın, satışa arz edilmemesi veya satıştan imtina olunması veya kaçırılması» cihetleri olup 510 sayılı Koordinasyon Kararının birinci maddesinde «Milli Korunma Kanununun birinci maddesinde» Milli Korunma Kanununun 21, 27, 28, 29 ve 31 inci maddelerine müsteniden ticarî muameleler aşağıda yazılı esaslara tâbi tutulmuştur» ve ikinci maddesinde «tacir sıfatını haiz olup alım, satım ve komisyonculukla iştigal edenler, ilh...» denilmek suretile otuz birinci madde ile konan yasakların beş gruba ayrılan tacirler hakkında uygulanacağını açıkça anlaşılmasına ve kesbi kat'iyet etmiş ilâmlardaki mahkûmiyete esas olan Milli Korunma Kanununun otuz ikinci maddesinin teşkil edeceği müstesep hakkın hiçbir veçhile işin esası tetkik edilerek tebdil ve tağyirine de imkân bulunmamasına ve Türk Ceza Kanununun ikinci maddesinde «işlendiği zamanın kanununa göre cürüm veya kabahat sayılmıyan fiilden dolayı kimseye ceza verilemez. İşlendikten sonra yapılan kanuna göre cürüm veya kabahat sayılmıyan bir fiilden dolayı da kimse cezalandırılmaz. Eğer böyle bir ceza hükmolunmuşsa icrası ve kanunî neticeleri kendiliğinden kalkar. Bir cürüm veya kabahatin işlendiği zamanın kanunu ile sonradan neşrolunan kanunun hükümleri birbirinden farklı ise failin lehinde olan kanun tatbik ve infaz olunur» denildiği gibi, infazı sırasında suç olmıyan bir fiilden dolayı verilen hükümün infazı lâzım gelmemesine binaen sadece tüccarlar hakkında uygulanması vazı kanunca vazedilmiş olan otuz birinci maddenin ikinci bendine eklenen «B» fıkrasının tüccar olmıyanlar hakkında da uygulanmasına mahal görülememiştir. Aksi halde vazı kanunca suç telâkkisinden çıkarılmış olan fiillerin de cezalandırılması gibi düşünülmiyen neticelerin husulüne mahal bırakılmamış olur. Şu halde 4648 sayılı kanunun meriyeti sırasında otuz ikinci maddesinin «A» ve «B» bendleri dairesinde verilen hükümlerin infazına mahal olmıyacağı açıkça anlaşıldığından yorum yapılmasına mahal olmadığına karar verilmiştir [Resmî Gazete, 1 Haziran 1947, sayı 6768].

§ Büyük Millet Meclisi tarafından ittihaz buyurulan 28/12/1947 tarih ve 1572 sayılı karara göre: aziz vatanımızı her yerde ve her vakit canını feda etmekten çekinmiyerek savunmaya hazır ve kadir olan kahraman kara, deniz ve hava ordumuzun en büyük komutanından en küçük erine kadar hepsine Büyük Millet Meclisinin candan selâm, güven ve sevgisinin bildirilmesine karar verilmiştir [Resmî Gazete, 30 Aralık 1947, sayı: 6793].

D) TÜZÜKLER;

Ş Bakanlar Kurulunun 22/9/1947 tarih ve 3/6434 sayılı kararile kabul edilen «Türkiye Kızılay Ana Tüzüğü» sekiz bölüm ve yüz kırk iki maddeden ibaret bulunmaktadır. Tüzüğün 1 - 6 ncı maddeleri temel hükümlere tahsis olunmuştur. Birinci maddeye göre, 14 Nisan 1877 tarihinde «Osmanlı Hilâliahmer Cemiyeti» adile kurulan ve 20 Nisan 1911 de yeniden çalışmağa başlayan Dernek 1923 yılında «Türkiye Hilâliahmer Cemiyeti», 1935 yılında «Türkiye Kızılay Cemiyeti» ve bu Anatuüzük ile «Türkiye Kızılay Derneği» diye adlandırılmıştır.

Tüzüğün ikinci bölümü «Kızılay Derneğinin amaç ve görevleri» ne tahsis edilmiştir. Yedinci maddeye göre, Dernek amacına uygun olarak savaşta Türk ordusunun en yüksek sağlık makamının göstereceği lüzum ve ihtiyaçlara göre orduya yardım edeceği gibi, cephe gerisinde de lüzum ve ihtiyaçlara ve ayrıca Hükümetin isteklerine göre yardımlarda bulunur. On ikinci madde Derneğin barışta yapacağı iş ve yardımların başlıcalarını tayin etmektedir. On üçüncü maddeye göre, Kızılay Derneği yabancı Kızılay ve Kızılhaçlarla Milletlerarası Kızılhaç Komitesi ve Milletlerarası Kızılay ve Kızılhaçlar Birliği tarafından gönderilecek Kurullara gerektikçe yardımlarda bulunur ve bunların sivil ve askerî makamlarla münasebetlerini kolaylaştırır.

Tüzüğün, Derneğin hakları ve salâhiyetlerine müteallik hükümleri muhtevi ikinci bölümündeki 15-18 inci maddelerinde Türkiye Kızılay Derneğinin tüzel kişiliğe sahip ve alâmetinin beyaz zemin üzerine karşıdan bakarken sola doğru kırmızı ay olduğu, bu alâmetin kullanılacağı yerler tayin olunmaktadır. Üçüncü bölüm gayrimenkul mallara sahip olmadan bâhistir. On dokuzuncu maddeye göre, Dernek alım, vasiyet, bağış ve kanuna göre başkaca mala sahip olma sebepleriyle gayrimenkul mal edinebilir. Bu mallardan şartlı bağışlı olmiyanları satabilir.

Üçüncü bölüm Derneğin üyeleri ve üyelik hak ve görevlerine taallük etmektedir. Yirmi altıncı maddeye göre her Türk yurddaşı Derneğe üye olabilir. Yirmi yedinci madde üyelerin nevilerine müteallik hükümleri ihtiva etmektedir. Beşinci bölüm Derneğin yönetim teşkilâtına taallük etmek üzere Genel Merkez teşkilâtı, şubeler, Kızılay Yuvaları ve kolları ile ilgili, yedinci bölüm gelir kaynakları ve malî işlemler, sekizinci bölüm Dernek ve Kurullarının uyacağı hükümler, Derneğin temsili, seçimler ve kişiler hakkındaki genel hükümler, kurullar hakkındaki genel hükümler, malî işler hakkında çeşitli hükümler, özel kurumlar, çeşitli hükümler hakkında maddeleri muhtevi bulunmaktadır [Resmî Gazete, 21 Ekim 1947, sayı: 6738].

§ Bakanlar Kurulunun 1/10/1947 tarih ve 3/6488 sayılı kararla, Türk Hava Kurumu Ana Tüzüğü'nün 5, 7, 19 ve 27 nci maddeleri değiştirilmiştir. Muaddel beşinci madde Kurumun muhtelif üyelerini tabii, asıl ve yardımcı olmak üzere üç kısımda toplamaktadır. Kurumun Kurultayına müteallik muaddel yedinci maddeye göre, Kurultay, iki yılda bir Mayıs veya Haziran içinde tabii üyelerden aşağıda yazılı olanlarla bu Tüzüğe göre seçilmiş üyelerden kurulur. Gerekirse Genel Merkez Kurulunun kararı veya Merkeze bağlı şubelerin yarısından bir fazlasının teklifi üzerine olaganüstü toplanır. Kurultayın toplantısına engel olacak haller karşısında Fahri Başkan toplantıyı geri bırakabilir. Kurultay, Kurumun iki yıllık hesaplarını inceler. Hesapların kabul ve onanması ilgililerin temize çıkarılması demektir. Kurultaya biri tabii ve diğeri seçilmiş olmak üzere iki nevi üye iştirâk eder. Muaddel on dokuzuncu madde, Merkez İdare Kurulunun görevleriyle ilgili hükümleri ihtiva etmektedir [Resmî Gazete, 21 Ekim 1947, sayı 6738].

§ Bakanlar Kurulunun 13/11/1947 tarih ve 3/6552 sayılı kararla kabul edilen Üniversiteler eylemli öğretim üyelerinin seçimleri hakkındaki Tüzük dört kısım ve yirmi dört maddeden ibaret bulunmaktadır.

Tüzüğü'nün birinci kısmı eylemli doçentlere tahsis olunmuştur. İkinci maddeye göre, Üniversitelerde eylemli olarak görevlendirilecek Üniversite doçentleri, Memurlar Kanununda memur olabilmek için kabul edilen şartları haiz olmakla beraber, evvelce doçentlik imtihanına girerek Üniversite doçenti ünvanını kazanmış bulunanlar arasından seçilirler. Üçüncü maddeye göre, Üniversitelerde eylemli doçentlik yeri açılınca, bu doçentlikle ilgili veya buna yakın konularda evvelce usulü gereğince Üniversite doçenti ünvanını kazanmış olanların yönetmeliğine göre Üniversitelerce tutulacak ilmi ve meslekî hüviyetlerini belirten özelli sicil dosyaları Dekanlıklarca getirtilir ve dördüncü madde uyarınca Komisyona sunulur. Dördüncü madde bu hususta kurulacak komisyonun teşekkül tarzına ve beşinci madde komisyonun faaliyetine ait hükümleri ihtiva etmekte ve altıncı madde de, komisyon tarafından tanzim kılınacak rapor hakkında Profesörler Kurulunun en geç on beş gün içinde Tüzüğü'nün yirmi üçüncü maddesinde gösterilen usul dairesinde istekliler hakkında gereken kararın verileceğini bildirmektedir.

Tüzüğü'nün ikinci kısmı profesörlere tahsis edilmiştir. Yedinci maddeye göre, Üniversitelerde profesörlük yeri açık olunca, Üniversite doçenti ünvanını almış olanlardan veya Üniversite profesörü ünvan ve yetkilerini haiz olup da Üniversitelerde eylemli bir görevde bulunmayanlardan veya hut diğeri bir Üniversitede çalışan profesörler arasından seçim yapılır.

Sekizinci maddeye göre, Üniversite doçentlerinin profesörlüğe seçilebilmeleri için: a) Üniversite doçenti ünvanını kazandıktan sonra, Üniversitede eylemli olarak en az beş yıl çalışmış ve bu süre içinde, görevli bulunduğu bilim kolunun ders, seminer, lâboratuvar, klinik, enstitü ve diğer öğretim işlerinde ve ilmi yayımlarında, bilimsel erkini ve öğretim yetenliğini göstermiş olmak, b) Üniversite doçenti ünvanını aldıktan sonra, Üniversite dışında çalışmış olanların, uzmanlıkları ile ilgili bir bilim veya meslek işinde en az yedi yıl başarı ile çalışmış ve bu süre içinde kendi bilim kolunda, bilimsel değer taşıyan araştırma ve yayımlarda bulunmuş olmak [dışarıda bir süre çalıştıktan sonra, Üniversitede görevlendirilen doçentler için, bu süre, Üniversitede geçmiş gibi hesap olunur. Ancak, bu sürenin en az bir yılı, Üniversite içinde eylemli doçentlikle geçmiş olması şarttır].

Dokuzuncu maddeye göre, Üniversite doçentlerinin profesörlüğe seçilebilmeleri için, evvelce doçentlik imtihanına girerler iken, Üniversiteler Kanununun on dokuzuncu maddesine göre imtihanını vermiş oldukları bir yabancı bilim dilinden başka, aynı kanunun yetmiş ikinci maddesi gereğince ikinci bir yabancı bilim dilinde de inceleme ve araştırma yeterliğinde bulduklarını, bir imtihan ile belirtmeleri lâzımdır. Bu imtihan, önceki yabancı bilim dili imtihanında olduğu gibi Üniversiteler Kanununun sözü geçen on dokuzuncu maddesine göre yapılan ve yabancı bilim dili imtihanlarının nasıl yapılacağını bildiren özel yönetmelikte gösterilen şekil ve surette olmak üzere, on birinci maddede yazılı komisyon tarafından, ingilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca, İspanyolca veya Rusçadan yapılır. Ancak adaylar, evvelce doçentlik imtihanına girerlerken İtalyanca, İspanyolca veya Rusçadan imtihan vermişlerse bu defa girecekleri imtihanın İngilizce, Fransızca veya Almanca olması ve kendi bilim dalları dolayısıyla bilmeleri gerekli ve tabii olan dillerden başka bulunması gerektir.

Onuncu madde doçentlerin bilmeleri gereken yeni ve eski dilleri tadat etmekte, on birinci madde bu hususta teşkil olunacak komisyon ve on ikinci, on üçüncü maddeler bu komisyonun faaliyeti, on beşinci madde komisyonun raporu üzerine Profesörler Kurulu tarafından verilecek karar, on beşinci madde bu karar hakkında Senato tarafından en geç bir ay içinde incelenerek yapılacak işlem hakkında gereken hükümleri ihtiva etmektedir.

Tüzüğün üçüncü kısmı ordinaryüs profesörlerden bâhis bulunmaktadır. On altıncı maddeye göre, ordinaryüs profesörlük seçimi, her kürsü Ordinaryüs Profesörlüğünün açık olması halinde yapılır. On yedinci maddeye göre, ordinaryüs profesörler, ordinaryüs profesörü seçilecek kürsünün veya lüzumu halinde, o kürsüye en yakın bulunan bilim kolunda, Üni-

versiteler Kanununun yirmi altıncı maddesinde gösterilen şartları haiz olan profesörler arasından seçilir. On sekizinci maddeye göre, ordinaryüs profesörlüğe adaylar, ilgili Fakülte Dekanının veya o Fakültenin bir Ordinaryüs Profesörünün yazılı teklifi üzerine belirtilir. Bunun için açık bulunan kürsü, Dekanlıkça, Profesörler Kuruluna bildirilir ve en geç bir ay içinde, yukarıki fıkraya göre aday gösterilmesi istenir. Bu sürenin bitiminde, Dekan adayları belirtmek ve on dokuzuncu maddede yazılı komisyonu kurmak üzere, keyfiyeti gündemde bildirerek, Profesörler Kurulunu toplantıya çağırır. Bu çağırma derslere ara verildiği zamana rastlarsa Kurulun toplantıya çağırılması öğretimin başlayacağı ilk haftaya kadar bırakılır. On dokuzuncu maddeye göre, Profesörler Kurulu, adayların Üniversiteler Kanununun yirmi altıncı maddesinde gösterilen şart ve nitelikleri haiz olup olmadıklarını incelemek ve araştırmak üzere, ilgili bilim kolları ordinaryüs profesörleri arasından, gizli oy ile üç veya beş üyeden mürekkep bir komisyon seçer. Yeter sayıda ordinaryüs profesörü bulunmayan Fakültelerde, bu komisyon, benzer veya ilgili Fakültelerin ordinaryüs profesörlerinden seçilecek üyeler ile tamamlanabilir. Komisyonun çalışma şekli, on üç ve on dördüncü maddelerde yazılı olduğu gibidir. Yirminci maddeye göre, Profesörler Kurulunca yapılacak ordinaryüs profesörler seçimi, yirmi birinci maddede gösterilen usule göre ve Senatoca seçim kararının incelenip onanması, on beşinci maddeye göre yapılır.

Tüzüğün dördüncü kısmı seçim usulünden bahsetmektedir. Nitekim, yirmi birinci maddeye göre, bu Tüzük gereğince yapılacak seçimler, Profesörler Kurulunca, gizli oy ile yapılır. Bu hususta müzakere yeter sayısı, tam sayının üçte ikisidir. Karar, yeter sayının salt çokluğu ile verilir. Adaylar, birden ziyade olup, oylar dağılır ise, bunlardan en çok oy alan ikisi için, teker teker olmak üzere, yeniden oy'a başvurulur ve yukarıda yazılı şekilde çokluğu kazanan seçilmiş sayılır. İkisi de çokluğu kazanamazlar ise, reddolunurlar ve her ikisi çokluğu kazanırlar ise, bunlardan en çok oy alanı seçilmiş olur. Çokluğu kazanan iki adayın aldıkları oylar, eşit olur ise, ikisi beraber olarak, tekrar oya konur ve bunlardan en çok oy alanı seçilir. Bunda da eşitlik olur ise, oylar açık olarak verilir ve yine eşitlik halinde Başkanın bulunduğu taraf seçimi kazanmış sayılır.

Tüzüğün beşinci kısmı «müşterek hüküm» serlevhasını taşımaktadır. Bu kısımda yer alan yirmi ikinci maddeye göre, aynı Üniversitenin bir Fakültesinden diğer bir Fakülteye veya bir Üniversitenin bir Fakültesinden başka bir Üniversitenin bir Fakültesine, nakil suretile öğretim üyesi seçimi, ilgili Fakültelerin Profesörler Kurulunun teklif ve kararı üzerine yapılır. Ancak gerekli hallerde nakli kararlaşan öğretim üyesi üç ay daha eski görevine devamla mükellef tutulur [Resmî Gazete, 24 Kasım 1947, sayı: 6762].

§ Bakanlar Kurulunun 13/11/1947 tarih ve 3/6602 sayılı kararla, 29/3/1943 tarihli Belediye Memur ve Müstahdemleri Tüzüğü'nün yirminci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir: «Bu tüzüğün yürürlüğe girmesinden sonraki zamanlarda harp, yangın, tuğyan ve yer sarsıntısı gibi olağanüstü haller dolayısıyla müsbet evrak ve sicilleri kaybolan hizmetlere ait hususlar için o yerde yapılacak inceleme ve soruşturmaya dayanan mahalli Belediye Meclislerinden alınacak tutanaklara göre işlem yapılır. Ancak yukarıdaki fıkrada gösterilen zamandan önceki hizmet ve memuriyetlerin tescilinde; resmî belgeleri ispat olunamıyan ve mahallerinden sorulup araştırıldığı halde kayıtları bulunamıyan memuriyetlere ilişkin hususlar için bilgi sahibi ve sözüne inanılır iki zat tarafından verilmiş ve muteber resmî bir makamdan onanmış şahadetnameler nazarı itibara alınır [Resmî Gazete, 29 Kasım 1947, sayı: 6767].»

§ Bakanlar Kurulunun 13/11/1947 tarih ve 3/6604 sayılı kararla, 17/3/1947 tarihli «Ankara Polis Enstitüsü ile Polis Okulları Tüzüğü» nün 5, 9, 29, 38, 39, 40 ve 41 inci maddeleri değiştirilmiştir. Muaddel beşinci madde ders yılının mebde ve müntehasile imtihanların icra tarzı hakkında, muaddel dokuzuncu madde Enstitü orta öğretim kısmına duhul şartlarını, muaddel yirmi dokuzuncu madde Öğretmenler Komisyonunun görevlerini, muaddel otuz sekizinci madde öğrencilerin riayet edecekleri esasları, muaddel otuz dokuzuncu madde disiplin suçlarını, muaddel kırkıncı madde verilecek cezaları, muaddel kırk birinci madde öğrencilere verilecek disiplin cezalarını ilgilendiren hükümleri ihtiva etmektedir [Resmî Gazete, 29 Kasım 1947, sayı: 6767].»

§ Bakanlar Kurulunun 4/12/1947 tarih ve 3/6630 sayılı kararla, jandarma subaylarının kurs, manevra, atış ve tatbikatlara iştirâk şekline ve yükselmesine esas olarak notların hangi idarî makam ve meslekî üstler tarafından ne suretle verileceğine dair Tüzük kabul olunmuştur [Resmî Gazete, 12 Aralık 1947, sayı: 6778].»

§ Bakanlar Kurulunun 5/12/1947 tarih ve 3/6656 sayılı kararla, 11/4/1946 tarihli ve 3/4021 sayılı Bakanlar Kurulu kararla yürürlüğe konulan Arazi Vergisi Tüzüğü'nün yirminci maddesi şu şekilde değiştirilmiştir: Herhangi bir köy veya kasaba veya şehir arazisinin bütünüünün veya belli bir bölgesinin mahsulleri sel, dolu, kuraklık, yangın, zararlı haşereler, tarla fareleri veya bulaşıcı hastalıklar gibi diğer olağanüstü ârizalar dolayısıyla en az üçte bir derecesinde zayıata uğrarsa bu suretle zarar gördüğü idarî soruşturma ile anlaşılınların o yıla ait vergilerinin il genel meclisi ve bu meclis toplu olmadığı zamanlarda daimî komisyonlar kararla bütünü veya bir kısmı silinir. Bu hükümden faydalanmak için aşağı-

daki şartların bulunması gerektir: A) İlgililerin mahsullerin ortadan kalkmasından önce ayrı ayrı veyahut toptan ve yazı ile o yerin en büyük mülkiye memuruna başvurmaları gerekir. Özel İdare Varidat Dairesince bu gibi zayıat haber alınırsa ilgililer başvurmamış olsalar dahi Varidat Dairesince aşağıdaki fıkralarda yazılı şartların bulunduğu soruşturulmak ve belirtilmek suretile vergi yine silinir. B) Zayıatın, olaganüstü ârıza dolayısıyla mahsullerin toplanmasına kadar geçen zaman içinde meydana gelmesi veyahut ağaçların veya tohumların mahsul verme imkânlarının ortadan kalkması lâzımdır. C) Zayıatın herhangi bir köy veya kasaba veya şehir arazisinin bütününün veya belli bir bölgesinin mahsullerine şâmil olması gerektir. Bunlardan küçük parçalarda münferit bir şekilde husule gelen hasarat dolayısıyla vergi silinmez. Zeytinlik, fidanlık gibi yerlerde ağaçların dikili bulunduğu arazi üzerinde tâli derecede mahsul yetiştirilmiş ve bu mahsuller ağaçların mahsulâtını hasara uğratan olaganüstü araziden zarar görmemiş bulunsalar dahi üstün niteliği gözönüne alınarak bu gibi arazinin vergileri silinir. D) Zayıatın sel, dolu, kuraklık, yangın, zararlı haşereler ve tarla fareleri veya bulaşıcı hastalıklar gibi olaganüstü ârizalardan ileri gelmiş olması lâzımdır. Olaganüstü ârıza tâbirile, vukuu beklenilmeyen ve bu itibarla tedbir alınması mümkün bulunmayan veyahut vukuundan önce tedbir alınsa bile önüne geçilmesi imkânsız olan ârizalar kastedilmiştir. E) B fıkrası gereğince vukua gelen zayıat miktarının, mahsulün en az üçte biri derecesinde olması gerektir. Zayıatın derecesi o bölgeden o yıl alınacağı tahmin edilen genel hasılat miktarına göre belirtilir. F) Arazinin kiraya verilmemiş veya mahsulleri sigorta edilmemiş bulunması gerekir. Kiraya verilmiş olan arazinin kira bedeli arazi sahibi tarafından alınmamış veya sigorta bedelinin tahsil edilmemiş bulunması verginin silinmesini gerektirmez. G) Zayıatın idarî soruşturma ile belirtilmiş bulunması lâzımdır. İdarî soruşturma o yerin en büyük mülkiye memuru tarafından üç kişilik bir kurula yaptırılır. Kurul üyelerinden biri varidat tahakkuk işlemlerile görevli olmıyan özel idare memurları, diğeri tercihan Tarım Bakanlığı memurlarından olmak üzere başka daire memurları arasından, o yerin en büyük mülkiye memuru tarafından tayin edilir. Üçüncü üye de Ziraat Odası bulunan yerde Ziraat Odaları, olmıyan yerlerde Belediyelerce kendi üyeleri içinden veya dışarıdan seçilir. Bunların birlikte verecekleri rapor üzerine verginin silinmesi İl Genel Meclisinin, toplu değilse Daimî Komisyonun kararına bağlıdır. Zayıat üçte birden yarıya kadar olursa verginin yarısı, bundan fazla olursa bütünü silinir. Silinmesi lâzım gelen vergi olaganüstü ârizaların zarara uğrattığı mahsulün biçme ve devşirme zamanının rastladığı bütçe yılının vergisidir [Resmî Gazete, 17 Aralık 1947, sayı: 6782].

§ Bakanlar Kurulunun 5/12/1947 tarih ve 3/6657 sayılı kararile memurların yeterliklerinin takdiri hakkında kabul edilen Tüzük on yedi maddeden ibaret bulunmaktadır. İkinci maddeye göre, memurun yükselmesinde esas yeterliktir. Yeterlik de, memurun, meslekî bilgisi, başarılığı, sicilli, âmir ve müfettişlerce yapılan tezkiyeler, gözönünde tutularak takdir olunur.

Memurun meslekî bilgisi, memurun, öğreniminin mahiyet ve derecesi gözönünde tutularak memurluğu sırasında görevile ilgili bilgi bakımından gösterdiği gelişmelerdir. Memurun başarılığı, memurun, memurluk sırasında görevinde gösterdiği kavrayış ve çalışma kabiliyeti ile çalışmalarında eylemlî olarak sağladığı düzenlik ve verimdir. Memurun sicilli, Memurin Kanununa göre tutulması gereken açık sicildir. Âmir ve müfettişlerce yapılan tezkiyeler, 7/3/1938 tarih ve 2/8119 sayılı kararname ile yürürlüğe konulan «Mülki memurların sicilleri üzerinde tekaütlüklerinin icrası ve tezkiye varakalarının tanzimi» hakkındaki Tüzüğün 1 - 3 üncü maddelerine göre her yıl doldurulup verilmesi gereken «gizli tezkiye kâğıtları» ile aynı tüzüğün dördüncü maddesi gereğince müfettişler tarafından verilmesi gereken raporlardan ibarettir.

Tüzüğün yedinci maddesine göre, yukarıda bahsedilen sicillerde tezkiye kâğıtları müfettişlerce verilen raporları saklamakla ödevli makamlar tarafından her memur için örneği bağlı birer fiş yapılır ve aynı makamlar tarafından bu belgeler esas tutularak fişlerin, özel haneleri kısaca doldurulup imza edildikten sonra sicil dosyasında saklanır. Sekizinci maddeye göre, memurun yükselme süresinin bitmesine en geç bir ay kalınca bu fişler, memur hakkında gizli tezkiye kâğıdını doldurmak yetkisini taşıyan âmirlerle verilir. Bu âmirler, gereken incelemeleri yaptıktan ve memurun temasta bulunduğu en yakın âmirin düşüncesini aldıktan sonra memurun yeterliği hakkındaki kanaatlarını fişlerin özel hanelerine yazarak yeterliği onamağa yetkili makama verilir. Memurun ikinci derecede tezkiye âmiri Bakan ise, bu halde yalnız birinci derecede tezkiye âmirinin kanaatı alınır. Dokuzuncu maddeye göre, sekizinci maddede yazılı yetkili makam, memurun sicillini ve gizli tezkiye kâğıtlarını ve müfettiş raporlarını da gözönüne alarak kâfi görürse, yeterliğini onar. Ancak bir yükselme süresi içinde verilen gizli tezkiye kâğıtları ile müfettiş raporlarının hepsi birbirine uygun olarak yeterlik hususunda müspet veya menfi bulunursa, bunların aksine olarak verilecek kararlar, bu kâğıt ve raporlar arasında ayrılık bulunması halinde yeterliğin takdiri hakkında verilecek kararın açık ve kesin sebeplere dayanması şarttır.

On birinci maddeye göre, memurların gerek sicilleri ve gerek tezkiye kâğıtları tamam olmadıkça ve yedinci maddede yazılı fişler alınmadıkça.

yeterlikleri belirtilemez. Yükselme süresini doldurmadan yukarı derecede bir memurluğa tayini gereken memurlara «Mülki memurların sicilleri üzerine tekaütlüklerinin icrası ve tezkiye varakalarının tanzimi» hakkındaki tüzüğün altıncı maddesine göre gizli tezkiye kâğıtları ertesi yıla bırakılmış olan memurlar hakkında elde bulunan tezkiye kâğıtları ile işlem yapılır. On ikinci maddeye göre, bir daireden diğer bir daireye —yükseltilerek— nakil suretile tayin edilecek memurun yükselme yeterliği son bulunduğu memurluğun ilgili makamlarınca sekizinci madde hükümlerine göre belirtilir. On üçüncü maddeye göre, 3656 sayılı kanunun 4598 sayılı kanunla değiştirilen yedinci maddesine göre yedinci ve daha yukarı derecelerden birisine bir veya iki derece aşağıdan memur tayini yükselme olup bu tüzüğün hükümlerine bağlıdır. Bu suretle tayin olunanların kadro maaşını alabilmeleri için her maaş derecesinde bir yükselme süresini doldurmaları kâfi olup başkaca bir işlem yapılmaz. On dördüncü maddeye göre, kadrosundaki ünvanlarından başka bir ünvanla görevlendirilmiş olan memurların yeterlik işlemleri, eylemli olarak çalıştıkları görevlerine göre yapılır. On beşinci maddeye göre, bu tüzük hükümleri 3656 sayılı kanuna bağlı ücretli memurlar hakkında da uygulanır [Resmî Gazete, 17 Aralık 1947, sayı: 6782].

§ Bakanlar Kurulunun 5/12/1947 tarih ve 3/6658 sayılı kararile memurlardan yabancı bir dil öğrenenlere verilecek para mükâfatı hakkında kabul edilen Tüzük altı maddeden ibaret bulunmaktadır. Birinci maddeye göre, 3656 ve 3659 sayılı kanunlara bağlı memurluklardan birine ilk defa alınırken yabancı bir dil bilmedikleri halde bu memurluklara geçtikten sonra öğrendikleri, anılan kanunların üçüncü ve beşinci maddelerinin H fıkralarında yazılı şartlar çerçevesinde sabit olanlara bin beş yüz lira para mükâfatı verilir.

İkinci maddeye göre, birinci maddede yazılı kanunlara bağlı memurluklardan birine girerken yabancı bir dil bildikleri aynı kanunların üçüncü ve beşinci maddelerinin H fıkralarında yazılı şartlar çerçevesinde sabit olarak bir üst dereceye alınanlardan, sonradan yabancı bir dil daha öğrendikleri aynı fıkralarda yazılı şartlara göre sabit olanlara bin lira para mükâfatı verilir.

Yukarıdaki esaslara göre verilecek para mükâfatları, memurların, imtihanı kazandıkları tarihte mensup oldukları daire veya kurumlar bütçelerinden ödenir. Mevzuubahs para mükâfatları, yalnız bir dil için ve bir defaya mahsus olmak üzere verilip gerek aynı zamanda ve gerek sonradan öğrenilen diğer diller için başkaca mükâfat verilmez.

Tüzüğün geçici maddesine göre, 3656 ve 3659 sayılı kanunlara bağlı

daire ve kurumlarda memur iken bu kanunların yürürlüğe girmesinden başlayarak bu Tüzüğün yürürlüğe girdiği tarihe kadar bir ve ikinci maddeler hükümlerine uygun olarak dil imtihanını kazanmış olanlar da bu Tüzük hükümlerinden faydalanırlar. Beşinci maddeye göre, 3656 sayılı kanunun beşinci ve 3659 sayılı kanunun yedinci maddeleri hükümlerine dayanılarak hazırlanmış olan bu Tüzük hükümleri 1/1/1948 tarihinden başlayarak yürürlüğe girer [Resmî Gazete, 17 Aralık 1947, sayı: 6782].

§ Bakanlar Kurulunun 5/12/1947 tarih ve 3/6660 sayılı kararile, 27/4/1939 tarihli ve 2/10848 sayılı Bakanlar Kurulu kararile yürürlüğe konulan Bina Vergisi Tüzüğünün beşinci maddesi şu şekilde değiştirilmiştir: «Muafiyetlerden istifade edilmek için, ödevliler tarafından bağlı oldukları Özel İdare Varidat Dairesine ve tahakkuk şubesi teşkilâtı olan yerlerde Özel İdare Tahakkuk Şubesine, inşaatın bittiği veya kısmen kullanılmasına başlandığı tarihten başlayarak iki ay içinde alındı karşılığında bir bildirim verilmesi şarttır. Bu bildirim aşağıdaki bilgiyi kapsayacaktır: A) Yeni inşaat için: 1 - Ödevlinin ad, san ve san'at ile konutu, 2 - Üzerine bina yapılan arsanın bulunduğu şehir ve mahallenin ve var ise sokağın isim ve kapı numarası, 3 - Binanın mütemmimlerle beraber metrekare hesabına işgal eylediği arsanın yüz ölçümü, 4 - İnşaatın nev'i (ahşap, kârgir, bağdadî gibi), 5 - Kullanış tarzı (konut, depo, otel, fabrika gibi), 6 - İnşaatın ne vakit başladığı, 7 - İnşaatın izin tezkeresinin tarih ve numarası, 8 - Binanın bittiği tarih ve eğer inşaat bitmeden binanın bir kısmı veya tamamı kullanılmaya başlanmış ise o tarih, B) Mevcut binalara yapılacak ekler için: 1 - Ödevlinin ad, san ve san'at ile Tahakkuk dairesindeki hesap numarası ve konutu, 2 - Mevcut binanın, bulunduğu şehir veya kasaba ve mahallenin ve varsa sokağın ismi ve kapı numarası, 3 - Eklene kısm için yeniden arsa tahsis edilmiş ise bu arsanın metrekare itibarıyla yüz ölçüsü, 4 - Ekin nev'i, 5 - Ekin kullanış tarzı, 6 - Ekin başladığı tarih, 7 - Ek inşaat için alınan izin tezkeresinin tarih ve numarası, 8 - Ekin bittiği tarih ve eğer ek bitmeden kısmen veya tamamen kullanılmaya başlanmış ise o tarih. Bu tüzüğün üçüncü maddesinin 1, 2, 3, 6 ve 7 nci fıkralarında yazılı binalarla köylerdeki inşaat için bildirim istenmez. Bu fıkralara giren muaf binalardan sürekli surette vergiden muaf bulunanlar genel tahrirlerde tahrir komisyonları, diğer zamanlarda ilgili daire, makam veya derneklerin yazılı başvurma ve haber vermeleri veya yoklamalarda Özel İdare varidat memurları tarafından görülerek yapılacak incelemeler üzerine tadilat komisyonlarının kararile belirtilir. Muafiyetin uygulanmasında ıttılın vukubulduğu tarihe bakılmıyarak kanunen muafiyetten istifade etmesi gereken tarih gözönünde tutulur. Köylerde yeni ya-

pılan binalarla eklere, sahiplerinin veya köy ihtiyar kurullarının haber vermeleri veya Özel İdare varidat memurlarının yoklama sırasında ittilarları üzerine Özel İdare varidat memurları tarafından yapılaşlarının bittiği tarihler belirtilerek o tarihten başlayarak muafiyet verilir. Muafiyetler, bildirimlerin Özel İdare varidat dairelerine veya tahakkuk şubelerine verildiği tarihin rastladığı akçalı yılı takip eden akçalı yıldan itibaren başlar. İnşaatın bittiği tarihten başlayarak iki ay içinde bildirim verilmeyecek olursa, vergiler sekizinci madde gereğince tahakkuk ettirilir [Resmî Gazete, 16 Aralık 1947, sayı: 6781].

F) BAKANLAR KURULU KARARLARI;

§ Bakanlar Kurulu tarafından ittihaz buyurulan 6/10/1947 tarih ve 3/6494 sayılı karara göre, «Milli Kütüphaneye Yardım Derneği» nin genel menfaatlere yarar derneklerden sayılması, 3512 sayılı kanunun otuz yedinci maddesine göre kararlaştırılmıştır [Resmî Gazete, 13 Ekim 1947, sayı: 6731].

§ Bakanlar Kurulu tarafından kabul buyurulan 12/12/1947 tarih ve 3/6682 sayılı kararla, un ve ekmek imalile satışının düzenlenmesine dair olan ilişik K/713 sayılı kararın yürürlüğe konulması kararlaştırılmıştır [Resmî Gazete, 22 Aralık 1947, sayı: 6786].

§ Bakanlar Kurulunun 12/12/1947 tarih ve 3/6724 sayılı kararile; «İstanbul İşçi Sağlığını Koruma Derneği» nin genel menfaatlere yarar derneklerden sayılması kararlaştırılmıştır [Resmî Gazete, 30 Aralık 1947, sayı: 6793].

§ Bakanlar Kurulunun 12/12/1947 tarih ve 3/6725 sayılı kararile; Antalya, Aydın, Denizli, Erzincan, Eskişehir, Kırklareli ve Malatya illerinin bütün ilcelerinde Çiftçiyi Topraklandırma Kanununa göre arazi dağıtımının ve bu illerde Vakfa, Özel İdare ve Belediyelere ait topraklardan Tarım Bakanlığınca belirtilecek olanları hakkında dağıtma için kamulaştırma işlerinin ve arazi dağıtımının yapılması kararlaştırılmıştır [Resmî Gazete, 30 Aralık 1947, sayı: 6793].

R. G. O.